

Reuerendi Patris P. Hieremiæ Drexelii e Societate Iesu Opera omnia

Duobus nunc Voluminibus comprehensa, & libellis ante hac non editis
aucta ; Illvstrata, Indicibvs Moralibus, Locorum S. Scripturæ, Capitalium
Mysteriorum fidei, Rerum, & Concionum quouis anni tempore habendarum
; Congestis Et Compositis Methodo prorsus, alijs Auctoribus inusitata ; Sed
Theologis ...

Indicibvs Illvstratvs Et Avctvs Concionatoriis

Drexel, Jeremias

Antverpiæ, 1643

Cap. VII. Quid mentis oratio, seu meditatio sit, & quàm ea utilis, ac
necessaria.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77031](https://nbn-resolving.de/urn:nbn:de:hbz:466:1-77031)

Matth. c. 7. dubitationis habet, in manibus tenetur: *Omnis, qui petit,*
v. 8. accepit. Si nō illud, quod petit, certe aliud quod ei magis proderit. Clarissimè Augustinus: *Et quando, inquit, non vobis datur, quod petitis, exaudimini, sed nescitis. Sit in vobis charitas, & securi esote.* Hinc duplice nomine obstringimus Deo: quod non det noxia, & quod det perutilia. Verissimum est vetus verbum: *Frustrari noxiis exaudiri est.*

Beata Gertrudis iusta est, eligere quidquid vellet. At illa verecundè clausit oculos, dixitque: *Ego prouidentia divina longè tuiusmodo, quām meo iudicio: Deus eligit, velit, iubeat; divinis nutibus non integerim solum, sed & securissimè totam me trado: siuos Deus antequam clament, exaudit; & nemo unquam clamavit frustra.*

Sic sentimus omnes, nec ullas inquant preces esse irritas credamus: Genitus vel unicus ad Deum emissus, è cælo non sedit vacuus. Habet suas & pium spirum alas, quibus se cælo insinuat, & nonquam sine certo comodo. Inter superiores annos unus alterius continuus verè pluvii plane lacrymosus fuit. Querela grandes ubivis obvia. Non nemo in has voces erupit: Ergo nollus ex amicis Dei est, qui serenitatem cælo impetrat? Erant utique, qui hoc impetrare potuerint, si cum Dei voluntate pugnare voluerint. Viderunt Deum non velle, ut acris serenitas impetraretur, ergo nec ipsi hoc voluerunt, qui divinam voluntatem agnoscunt pro suâ; hinc nō possunt cù illâ non concordare.

Hoc certum sit, orationem seriam semper admitti, semper exaudiri, nec unquam à Deo dimitti vacuam. Quod expressissimè Bernardus adstruens: *Quæ fideli, inquit, & humili, & servens oratio fuerit, cælum sine dubio penetrabit: unde certum est, quod vacua redire non poterit.* Nam quod idem affirmat, unum è duobus indubitanter sperare debemus, quoniam aut dabit nobis, quod perimus, aut quod nobis ueritatis utilius. Noli ergo vilipendere orationem tuam, quoniam ille, ad quem oras, non vilipendit eam: sed antequam egredietur de ore tuo, ipse scribi eam jubet in libro suo.

Sed objicias: Quomodo exaudiatur, cùm non accipiāt, quod precor? Ne trepida, mi homo, aliud accipere. Exaudiatur est David, sed non accepit, quod petiit. Templi structurâ, & Bethsabeæ filio vitam rogauit; neutrum accepit, in utroque exaudiatur est. Nam templum non ipse, sed Salomon adificavit, & infans vivere desit. Ita Paulus, ita in cruce Christus exaudiatur est, non tamen à Paulo stimulus carnis, nec à Christo amarissimum calix mortis ablatus est. En neuter accepit, tamen exaudiatur est uterque.

Sed istud nos homines nostri cerebri subinde diffulcer capimus, & ad nostros affectus omnia metimus. Est, qui pecuniam petat, ut frumentum emat. Frumentum ei datur, negatur pecunia. At ille male querulus vanissimè lamentatur se petuisse pecuniam, & non impetrâisse. Stolidissime mortalium, quid quereris? Pecuniam, ais, non impetravi. Esto. Sed amen illud impetrasti, cuius causa pecuniam petisti. Ne igitur tuas preces repudiatis dixeris; aliud pro alio accepisti.

Ita semper exaudiatur, quotiescumque serio precaramur. Quod Siracides confirmans: *Qui, ait, invocavit eum, & despedixit illum? Quapropter Augustinus his omnino verbis hortatur: Non desicias in oratione; Deus quo concessurus est, si discesserit, non auferit. Nemo gratis orat. Omnis oratio modò seria sit, semper fructuosa erit.*

CAPUT VII.

Quid mentis oratio, seu meditatio sit, & quām ea utilis ac necessaria.

*I*n terrogatus est olim Ioannes Gerson Parisiis libellorum magister, quis status homini ait veræ san-

*A*ctimoniae leges vivere volenti sit eligendum? Num pector, num cantor, num statuarius & factor, num potius astronomus fiat? Tecta quæstio & verbis involuta. Apertior erit, si eam hæc modo ponamus: Quid ei, qui vitam spiritualem amat, conducibilius est, an ut pector sit, & oculos occupet legendu, an ut cantor sit, & lingua exerceat orando, an vero statuarius ac factor sit, & manus fatiget laborando, an vero sit astronomus, & mente excolat meditando, & cælestia considerando? Quid igitur ad vitam p̄ religiosèque instituendam accommodatius & compendiosius, num actio, num lectio, num oratio; & quoniam ea duplex, num exterior & vocalis, an interior & mentalis, seu meditationis? Ad quæstionem positam ex mente doctissimi Gersonis respondemus, ad vitam ex virtute insti-
Gersonis
viri Gersonis respondemus, ad vitam ex virtute insti-
2. Ap. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 818. 819. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 818. 819. 820. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828. 829. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828. 829. 830. 831. 832. 833. 834. 835. 836. 837. 838. 839. 831. 832. 833. 834. 835. 836. 837. 838. 839. 840. 841. 842. 843. 844. 845. 846. 847. 848. 849. 841. 842. 843. 844. 845. 846. 847. 848. 849. 850. 851. 852. 853. 854. 855. 856. 857. 858. 859. 851. 852. 853. 854. 855. 856. 857. 858. 859. 860. 861. 862. 863. 864. 865. 866. 867. 868. 869. 861. 862. 863. 864. 865. 866. 867. 868. 869. 870. 871. 872. 873. 874. 875. 876. 877. 878. 879. 871. 872. 873. 874. 875. 876. 877. 878. 879. 880. 881. 882. 883. 884. 885. 886. 887. 888. 889. 881. 882. 883. 884. 885. 886. 887. 888. 889. 890. 891. 892. 893. 894. 895. 896. 897. 898. 899. 891. 892. 893. 894. 895. 896. 897. 898. 899. 900. 901. 902. 903. 904. 905. 906. 907. 908. 909. 901. 902. 903. 904. 905. 906. 907. 908. 909. 910. 911. 912. 913. 914. 915. 916. 917. 918. 919. 911. 912. 913. 914. 915. 916. 917. 918. 919. 920. 921. 922. 923. 924. 925. 926. 927. 928. 929. 921. 922. 923. 924. 925. 926. 927. 928. 929. 930. 931. 932. 933. 934. 935. 936. 937. 938. 939. 931. 932. 933. 934. 935. 936. 937. 938. 939. 940. 941. 942. 943. 944. 945. 946. 947. 948. 949. 941. 942. 943. 944. 945. 946. 947. 948. 949. 950. 951. 952. 953. 954. 955. 956. 957. 958. 959. 951. 952. 953. 954. 955. 956. 957. 958. 959. 960. 961. 962. 963. 964. 965. 966. 967. 968. 969. 961. 962. 963. 964. 965. 966. 967. 968. 969. 970. 971. 972. 973. 974. 975. 976. 977. 978. 979. 971. 972. 973. 974. 975. 976. 977. 978. 979. 980. 981. 982. 983. 984. 985. 986. 987. 988. 989. 981. 982. 983. 984. 985. 986. 987. 988. 989. 990. 991. 992. 993. 994. 995. 996. 997. 998. 999. 991. 992. 993. 994. 995. 996. 997. 998. 999. 1000. 1001. 1002. 1003. 1004. 1005. 1006. 1007. 1008. 1009. 1001. 1002. 1003. 1004. 1005. 1006. 1007. 1008. 1009. 1010. 1011. 1012. 1013. 1014. 1015. 1016. 1017. 1018. 1019. 1011. 1012. 1013. 1014. 1015. 1016. 1017. 1018. 1019. 1020. 1021. 1022. 1023. 1024. 1025. 1026. 1027. 1028. 1029. 1021. 1022. 1023. 1024. 1025. 1026. 1027. 1028. 1029. 1030. 1031. 1032. 1033. 1034. 1035. 1036. 1037. 1038. 1039. 1031. 1032. 1033. 1034. 1035. 1036. 1037. 1038. 1039. 1040. 1041. 1042. 1043. 1044. 1045. 1046. 1047. 1048. 1049. 1041. 1042. 1043. 1044. 1045. 1046. 1047. 1048. 1049. 1050. 1051. 1052. 1053. 1054. 1055. 1056. 1057. 1058. 1059. 1051. 1052. 1053. 1054. 1055. 1056. 1057. 1058. 1059. 1060. 1061. 1062. 1063. 1064. 1065. 1066. 1067. 1068. 1069. 1061. 1062. 1063. 1064. 1065. 1066. 1067. 1068. 1069. 1070. 1071. 1072. 1073. 1074. 1075. 1076. 1077. 1078. 1079. 1071. 1072. 1073. 1074. 1075. 1076. 1077. 1078. 1079. 1080. 1081. 1082. 1083. 1084. 1085. 1086. 1087. 1088. 1089. 1081. 1082. 1083. 1084. 1085. 1086. 1087. 1088. 1089. 1090. 1091. 1092. 1093. 1094. 1095. 1096. 1097. 1098. 1099. 1091. 1092. 1093. 1094. 1095. 1096. 1097. 1098. 1099. 1100. 1101. 1102. 1103. 1104. 1105. 1106. 1107. 1108. 1109. 1101. 1102. 1103. 1104. 1105. 1106. 1107. 1108. 1109. 1110. 1111. 1112. 1113. 1114. 1115. 1116. 1117. 1118. 1119. 1111. 1112. 1113. 1114. 1115. 1116. 1117. 1118. 1119. 1120. 1121. 1122. 1123. 1124. 1125. 1126. 1127. 1128. 1129. 1121. 1122. 1123. 1124. 1125. 1126. 1127. 1128. 1129. 1130. 1131. 1132. 1133. 1134. 1135. 1136. 1137. 1138. 1139. 1131. 1132. 1133. 1134. 1135. 1136. 1137. 1138. 1139. 1140. 1141. 1142. 1143. 1144. 1145. 1146. 1147. 1148. 1149. 1141. 1142. 1143. 1144. 1145. 1146. 1147. 1148. 1149. 1150. 1151. 1152. 1153. 1154. 1155. 1156. 1157. 1158. 1159. 1151. 1152. 1153. 1154. 1155. 1156. 1157. 1158. 1159. 1160. 1161. 1162. 1163. 1164. 1165. 1166. 1167. 1168. 1169. 1161. 1162. 1163. 1164. 1165. 1166. 1167. 1168. 1169. 1170. 1171. 1172. 1173. 1174. 1175. 1176. 1177. 1178. 1179. 1171. 1172. 1173. 1174. 1175. 1176. 1177. 1178. 1179. 1180. 1181. 1182. 1183. 1184. 1185. 1186. 1187. 1188. 1189. 1181. 1182. 1183. 1184. 1185. 1186. 1187. 1188. 1189. 1190. 1191. 1192. 1193. 1194. 1195. 1196. 1197. 1198. 1199. 1191. 1192. 1193. 1194. 1195. 1196. 1197. 1198. 1199. 1200. 1201. 1202. 1203. 1204. 1205. 1206. 1207. 1208. 1209. 1201.

Chronicon S. Francisci ci vi Francisci sociis, Bonaventuram illius familiæ superpar. 1. c. 14. **A**egidius, quod prisci Annales commemorant, è di-
mum magistrum adiit, sermonem in hæc ferè verba
exorsus: *Vobis litteratis plurimum gratia D e v s p r æ st i t i t , ob quam conuenit, vos illi p r æ ceteris gratos exi stere: Nos v ð illiterati & idiotæ, qui a seque poterimus tam sublimè incedentes?* Huic Bonaventura:
Satis, inquit, satis abunde nobis omnibus per beneficium & gratiam Dei concessisset, tametsi nihil aliud beneficij p r æ st i sset, quād omni bus facta est copia ipsum amandi. Ad quæ iterum Aegidius: Num, inquit, abalphabetus & simplex tam ardenter Christianum amare potest, atque vir intelligens & doctrinis instructus? Quid ais, frater, subiungit Bonaventura, quid hæc queris? Una simplex vetula plus Deum amare potest, quād profundissimus Theologæ magister. Aegidius mox inde se protipiens, & uti festivè hilaris erat, excursus in horum vociferari coepit: Vetus simplex patpucilla, Christum ama, &c. major esse potes, quād frater Bonaventura.

Meditatio et fervens spiritus, cū Deo colloquium.
Quid igitur hac in re trepidamus? Meditatio non est arthritica, elegans, articulata mentis agitatio, non est eruditæ, & humani divinique juris scientiæ pollens ratiocinatio, sed fervens spiritus cum Deo colloquium, lingua & exterioribus sensibus modestè frequentibus. Et hic orandi modus amicis Dei semper commendatissimus, semper utilissimus fuit.

§. II.

Bloß. in p. 8. mihi pag. 366. **L**ydouicus Bloßius rerum divinarum perquam in-
telligentis, ausus est dicere: *Precatio exterior, que ore
tantum funditur, velut palea est; nam interna oratio, que
funditur mente, ipsius granum est.* Si queratur, quæ omni-
um optima sit oratio? Eodem loco Bloßius respon-
deret: *Nulla p r æ s t i o r a t i o e s t , quād u n q u i p e t a t g r a t i f i-
mam Dei voluntatem in se, & in aliis fieri.* Hinc Isidorum
teatissimè dixisse judicamus. *Omnis p r o f e c t u s ex lectione & meditatione procedit.*

*Historia Societ. Iesu Bartholomaeus Torres Theologæ Doctor, Cana-
par. 1. c. 13. riensis Episcopus, qui scriptis publicis, his omnino
verbis professus liberissime: *Tertius est Deus, inquit,
quād ex voluntate mæ ceciderit, ut de Societatis
Iesu exercitiis se sacræ meditationibus sententia
postularetur.* Cupio enim simpliciter & christianè, quid hac in re sentiam, palam facere toti orbi terrarum. Ac primùm ne quis existimet ex privato me quopiam affectu loqui, ajo, me hominem de Societate Iesu non esse: quamquam si serio essem virtutis cupidus, dudum in ea, vel in aliâ sanctarum Religionum versarer. Ajo deinde, me satis posse interrogationi propositæ respondere, cùm & Societatem ab ejus ex-
ortu neverim, & pridem Salmantica cum Ignatio, de-
inde cùm ejus discipline alumnis perfamiliariter ege-
rim. Ajo præterea, neminem verè ac perfectè medita-
tionum sacrarum vim astimare posse, nisi scipsum in
iis exerceat. Etenim cùm tota referatur ad inferen-
das animo virtutes, & vita extirpanda, nemo est, qui
virtutis vim percipere gustumque sentire possit, nisi in
eâ prius elaboret. Nimis longè aliud est literas
scire, & sensu spiritus percipere, qui præter litteras, actionem, orationisque ulrum, ac ceterarum virtutum postulat. Me quidem profiteor Compluti ad eam for-
man meditationibus sacræ exercitum, ac Deum te-
storum, trigesima annis, quibus senior studiis sapientiae, & permultis aliis annis, quibus Theologiam doceo, nunquam ad meam utilitatem didicisse tantum, quantum me sacræ meditationes illæ diebus paucis docue-
tunt. Quod si cuiuspiam Doctorum id fortasse mirum accidat, experimentum appello: tentet idem, atq; exi-
stimabit idem. Neque in obscuro est ratio, quod prio-*

*ra videlicet studia ad docendum, exercitia v ð ad a-
gendum referebam: valdeque intrebat scire, ut doceas,
ac scire, ut facias. Addo cognitos mihi permultos, qui
sacras exercitationes illas suscepserint, nec tamen co-
gnitum quémquam, qui non pietatis magnum inde
protectum retulerit, palamque prædicari nihil omnino
mortalius rebus se voluisse iis ancelatum. Atque
utnam quād est ille thesaurus, tanti eum estimare
nostrum. Nam cùm tanti sit momenti oratio ac
meditatio propter rationem ac viam, quæ hæc commodissima traditur, multi meditando plus consequuntur
brevis, quād alii hoc p r æ s t i o d e s t i t u t, multo tempo-
re ac labore. In summâ qui cupiat nō sile, quid exercitia
sint, pronuntio aliud nihil esse, quād considerare atten-
to & quieto animo Capita Fidei, Beneficia, Leges
& p r æ c e p t a D e i, vitam & mortem Christi; vitam
suam anteactam recognoscere, de futurâ statuere. Lu-
culentum viri sapientis ac plane p er cruditi de media-
tandi fructu testimonium.*

§. III.

*H*ebraeus vates illas hominem meditationis stu-
diosum eleganter depingens: *Qui ambulat in ju-
stitia, inquit, & loquitur veritates, qui præicit avaritiam, &c. Isle in excelsis habitabit munimenta saxonum sublimitas, &c. ejus: panis ei datus est, aqua ejus fideles sunt. Regem in decore suo videbunt oculi ejus, cernerent terram de longe. Cor tuum me-
ditabitur timorem: ubi est litteratus? ubi legis verba ponde-
rans? ubi docto parvulorum? Meditatio hominem re-
verens, & inter astra collocat. Homo hominem
meditationi deditus, quotiescumque vult, cælum per-
ambulat, in excelsis habitat, hic pascitur, hic inter An-
gelos epulatur, nullà spiritu inopia laborat. Christum
regem non jam in patibulo pendentem, sed in folio
relidetem interioribus oculis spectat, orbem terrarum
veluti nidum formicarum ex alto despicit, & omne
aurum cum terra suâ ridet. Hic illi oritur inæstimabile
bonum, quies mentis in tuto collocata & sublimitas;
expulsisque terroribus, è cognitione veri gaudium
grande ac firmum, diffusisque animi, sp̄eque certa
hancit ut omnia post obitum possidendi. Vbi ergo
est in hunc modum literatus, ubi Legis verba ponde-
rans, qui cupiat cælo inhærente, in cœlestia cogitatio-
nem defigere, infernorum supplicia speculari; pondera-
re voluptates aeternas? Iste in excelsis habitabit.*

Sic itaque qui salvus esse cupis & felix, animum
tuum institute, ut timorem Dei ejusque observantiam, Dei ejusque
ut beatorum delicias pœnæisque impiorum affidue observan-
comedititeris. Nam abique hoc meditationis studio illa, beato-
cetera omnia, quæ amat & admiratur vulgus, non tam
evehunt ad sublimia, quād ad ima deprimitur. Medi-
tatio, ut Gerson loquitur, soror lectio his, nutrix ora-
tionis, directrix operis, omniumque pariter perfectio
& consummatrix, meditatio liquidissima fons lœtitiae, comedie
Meditationi assuens ubique locorum, & quovis tem-
pore orare ac cum D e o colloqui novit, velutii citha-
redus, qui parvulam chelyn aut testudinem secum
circumferat, ubicumque lubuerit, sibi canit & Musis.

Clarevallensis Apis Berthardus, qui tot mellis am-
phoras celo detulit meditando: *Nil, inquit, in hæc vita
dulcissim sentitur, nil avidius sanitas, nil ita mentem ab amo-
re Mundi separat, nil sic animam contra tentationes roborat,* pag. 1057.
nil hominem ita excitat & adjuvat ad omne opus bonum, &
omnem laborem, quād gratia contemplationis.

Nostra hæc minima Societas experimentis jam
treberimus didicit, eos à suis alumnis, qui Meditatio-
nis studium ceperint negligere, aut brevi religiosa
vitæ renuntiatiros, aut tales certè futuros, qui meritò
judicentur è ceterorum consortio pellendi. Religiosa
Meditatio, quotidie cœlesti succo animum irrorat, ut
tam rebus adversis, quād omnibus vitiis audacter re-
sistere

Psal. 1. v. 1. & 2. sistere queat. Ergo intellectus cogitabundus princi-
pium omnis boni. Ergo beatus vir qui in Lege Domini
meditatur die ac nocte.

S. IV. **H**ec autem interior mentis oratio seu medita-
tio, non solum adeo fructuosa, sed & necessaria
est. Philosophorum stylo: Nihil est volitum, quin sit
præcognitum. Ignota namque non emittit. Amare
quidem possumus, quæ nunquam vidimus, sed amare
non possumus, quæ nunquam cognovimus. Dilaudat
quis generosum ac præstantis vinum; auditoris dentes
salivâ natant, tamen illi vinum illud nec viderit unquam,
nec gustaverit. Vnde igitur illi hæc sit? E laudatoris
verbis, suavitatem illius ne etaris cognovit. Hinc vi-
num non quidem gustatum, sed laudatum adeoque
cognitum sitire incipit. Invisa diliçit possumus, incognita
non possumus. Hoc ipsum adfuerit Gregorius: Nemo,
inquit, diligere potest, quod pro se ignorat. Etenim volun-
tas nequit appetere nisi bonum, aut certè speciem bo-
ni; quid autem in bonis numerandum, quid minus,
hoc illi per cōsiderationem fugerit intellectus. Hinc
amamus, quod bonitate credimus commendabile:
horrenus illa omnia; quæ mali larvæ ostentant. Hanc
ob causam necessaria prorsus est meditatio, quomodo
enim Deum, ut summum Bonum amplectar & di-
ligam; quomodo peccatum, ut malorum omnium ex-
tremum malum, averser & fugiam, nisi utrumque co-
gitando ac meditando intime cognoscam?

Psal. 118. v. 148. & 149. Hinc vates Iesseus David: Preverentur, inquit, oculi mei ad te diluculo, ut mediterer etiologia tua. Et, Nisi quid lex tua meditatio mea est, tunc forte periesset in humilitate mea. Succubuisse utique inter tot tamque acerbas
v. 7. calamitates, nisi hoc compendii habuisset, quotidianis
meditationibus fatiscentem animum reficeret.

Psal. 76. v. 7. Neque huic Regi dies ad meditandum sufficerat, nam: Meditatus sum nocte, inquit, & exercitabar, & scopebam spiritum meum.

Sur. tom. 7. die 18. O. Hobr. Beatus Ludovicus Mobiolus statura mediocris, præstantis formâ à puero tenacitatis & libidinis sor-
dibus indulgebat. Morbo graviore corruptus pristinas
fordes ejuravit, & totum se Deo tradidit. Recepit valitudine affidus, rigoribus corpus exercuit, fame siti-
que adeo conficit, ut vix ossibus haeretur, & Laterna Punica visceretur. Plurimos nihilominus quotidianis
exhortationibus ad virtutem mirificè accedit. Pro testimonio dicunt Bononia, Mutina, Rheygium, Man-
tua, Ferraria, quas ubes Ludovicus optimis in onitis
ad virtutis cultum provocans, cælestè præmium &
humanae gloriæ contemptum identidem ingrebat.
• Vir iste sanctus, ut nihil otio daret, cunculus ex oscil-
lis interdiu sculpsit; noctu torus fuit in meditandis
Christi patientis cruciatis. In his meditationibus ille
ignis exarsit, quem lacrymarum aqua magis accen-
dit. In hoc homine post juvenutem non admodum
pudicè actam, senectutem tam lapidabilem subjunxit,
oratio interior & assidua meditandi studium. Om-
nis sanctimonia vita ab hoc fonte proficit.

S. V. **E**t unde Clarævallis Abboti Bernardo tam conci-
nus, tam über & elegans stylus, quem in scholis
numquam didicit, upde illi tam numerosus virtutum chorus? quem à libris haud impetravit, eum certè à
meditationibus sacris obtinuit. Vnde beato Ignatio Lojolæ, unde matri Teresæ sanctissimæ fæmina tam
ardens & divinus spiritus, ad optimas leges condenda-
das, ad alia præclarissima quæque conscribenda, nisi
ex hoc ipso meditationum thesælao? Hinc rectissime
dixit beata Teresa: Mentalis oratio, seu meditatio
convenit omnibus etiam virtute destitutis; Meditatio
principium est omnium virtutum. Et unde hodieque
tot religiosæ familiæ tantum pietatis, tacitumque sci-

A tierum hauriunt, nisi ex opulentissimo sacarum me-
ditationum gæzophilacio? ubi solius in litteris profe-
ctus, aut ceremoniarum, aut cantus ratio habetur, pa-
rum solidæ virtutis apprehendetur.

Beatus ergo vir, qui in lege Domini meditatur die ac nocte. Revera sine meditandi studio sanctioris
vita fundamentum nullum est. Scribe sapientiam; inquit *Ecclesiast. 2. 13.*
Syracides, in tempore vacuatu: & qui minoratur actu sapientiam percipit, quia sapientia repletur. Scribe, inquit: Et quid scribam? Sapientiam scribe, ac veritatis notitia, scribe consiliorum copiam, quibus te munias in omnes eventus, scribe sapientiam in rerum
creatuarum usu, sapientiam medicam in vulneribus
animi curandis. Hæc certe scribimus, cum ea co-
gitatione attentâ perpendimus. Eruditio & sapientia, *Ecclesiast. 2. 13.*
inquit Ecclesiastes, vitam tribuant professori suo. Ut enim
navis clavo, curia consilio, equus freno, sic homo regi-
tur meditandi studio. Hoc ablato pleraque omnia
violenter sunt. Quoties vanisima quoque sedulò per-
tractamus, & qua animi ac salutis sunt, vix obiter un-
quam cogitamus. Quisquis considerat sua vitia, profe-
cto non inspicit aliena.

Thales Milesius in contemplandis astris occupati-
simus foveam non vidit, in quam corruit. Ita nos stel-
las examinamus, plurima nec necessaria sollicitâ mente
volvimus, & inferorum foveam cæci transimus, le-
ges divinas rarissimè consideramus, hinc earum ob-
servatio frigidissima.

Ägyptii hominem ad se non spectantia curiosè in-
dagantem si depingebant: Terrarum orbem ante
ocules, à tergo speculum, vultus judicem sincerum
statuebant; quod hic talis se neglecto cetera omnia so-
lerter investigaret.

Heu quoties noxæ commissæ mentem quidem fe-
dilem, sed non penetrant, solius meditationis defectu. *Hij. Od.*
Peccata velut catapota seu pillulas melle tintatas, vel *S. Denys*
crustulis involutas, glutinosus, nec veram amaritudi-
men sentimus, quia peccati fæditatem meditando non *parte 1.*
expendimus.

Theologæ Phœbus Thomas Aquinas, qui scien-
tiarum omnium capacissimo fuit ingenio, dicere sole-
bat, unicum esse, quod nec intelligere, nec ullo modo *parte 1.*
posset capere: quæ tardem ratione fieri posset, ut ho-
mo in peccato letali constitutus videat unquam latius, *37.*
aut quamcumque voluntatem ex illâ re percipere in
animum induceret. Res certè difficultat captu, quando
talis minimè fallaci fide credit, illum æternæ mortis. &
flamarum fore nutrimentum, qui mortiferi peccati
reus moritur, nec hominum quemquam ullo temporis
momento à morte securum agere.

Cur oro, Damocles ad mensam regiam, ad epulas *Cur D.*
exquissitas tam modestus ac cubuit, ut nec hilariorum modis
quidem oculum erigeret, ubi aliquin ipsa viveret hi-
menitatis? Viderat infelix parasitus fulgentem, & è seta regiam *Reg. 3.*
tenuissimâ pendente gladium suis cervicibus immi-
accubuisse. Hinc deliciarum omnium magnificientissimus
apparatus nescia fuit & horrore. Maluisset Damocles
elutire, quād ita periculosè prandere. Tremuit miser;
quia mortis viciniam consideravit: risisset, si gladium
non vidisset. Ita homines noxis gravioribus implicati
more phreneticorum securissime rident, quia propin-
qua supplicia non vident, non cogitant, non timent,
meditando non contrectant. Hinc hilaris furor, hinc
secura & suavis insania. Ita Nabæ homo fatus jam
morti destinatus, post dies decē moriturus, inter epu-
las tamen tripudiabat ebrios; Cor Nabæ jucundum. Pau-
pulis post diebus fumus, umbra, cinis. Cūque petrâtransi-
sent decen: dies, percusit Dominus Nabæ, & mortuus est. Bea-
tus ergo vir qui in lege Domini meditatur die ac nocte: *Ecclesiast. 2. 6.*
Meditatio virtutis principium.

CA-